

Beslut om vattenskyddsområden

Vattenskyddshandläggartäff mars 2018

Henrik Gustafsson,
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Utgångspunkter

- Länsstyrelsen är en självständig myndighet.
- 7 kap. miljöbalken (MB) och dess förordning (FOM).
- Ta beslut!

Efterfrågad vägledning

- Uppdatering och utveckling av bilaga 4 till handboken (Utformning av beslut om vattenskyddsområde)
- Före beslut
- Efter beslut
- I beslutet

Före beslut

Myndighets- samråd

FOM 25 a § En myndighet ska innan den beslutar om bildande, ändring eller upphävande av ett områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken samråda med

Kommunen (obs, kommunen enligt kommunens arbetsordning. Ofta behöver kommun minst 3 månader för att dra genom nämnder och beslut av fullmäktige.)

Skogsstyrelsen, om beslutet rör skogsmark och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för Skogsstyrelsen.

HaV, om beslutet rör fiske och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för HaV.
HaV om beslutet rör HaV och är av vikt.

Jordbruksverket, om beslutet rör vattenbruk och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för Jordbruksverket.

SGU, om beslutet rör grundvatten och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för SGU.

Rör området riksintressen, samverka mellan berörd myndighet och länsstyrelsen. T.ex. energiproduktion, totalförsvaret, mineralutvinning

(Fo 3:1 Förordning om hushållnings med mark och vattenområden)

Före beslut

Myndighetssamråd

Kommunen (obs, kommunen enligt kommunens arbetsordning). Ofta behöver kommun minst 3 månader för att dra genom nämnder och beslut av fullmäktige.	25 § FOM	☒
Skogsstyrelsen, om beslutet rör skogsmark och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för Skogsstyrelsen.	25 § a 1. FOM	☒
HaV, om beslutet rör fiske och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för HaV. HaV om beslutet rör HaV och är av vikt.	25 § a 2. FOM 26 § 3. FOM	☒
Jordbruksverket, om beslutet för vattenbruk och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för Jordbruksverket.	25 § a 3. FOM	☒
SGU, om beslutet rör grundvatten och det inte är uppenbart att ärendet saknar betydelse för SGU.	25 § a 4. FOM	☒
Rör området riksintressen, samverkan mellan berörd myndighet och länsstyrelsen. T.ex. energiproduktion, totalförsvaret, mineralutvinning	Fo 3:1 Förordning om hushållnings med mark och vattenområden	☒

Före beslut

Remiss/ föreläggande om att yttra sig

FOM 24 § Innan länsstyrelsen fattar ett beslut ska den förelägga ägare och innehavare av särskild rätt till marken att inom viss tid yttra sig över förslaget. Tiden får inte sättas kortare än en månad. Föreläggandet ska delges.

4 § Delgivnings sätt ska väljas med utgångspunkt från att det ska vara ändamålsenligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning och medföra så lite kostnader och besvär som möjligt. Delgivning får inte ske på ett sätt som är olämpligt med hänsyn till omständigheterna i delgivningsärendet.
Delgivningslag (2010:1932)

Läs HFD 2017 ref. 48. (Gäller kungörelsedelgivning i samband med strandskydd).

Vanlig delgivning och kungörelsedelgivning. (Förenklad delgivning)

Kungörelsedelgivning om: obestämd krets (okända sakägare), 49 § 1 eller stort antal personer. (begränsat intresse) 49 § 2

Kombination av vanlig delgivning och kungörelsedelgivning. Delbeslut om kungörelsedelgivning med stöd av 4 § och 49 § 1. Eller bara kungörelsedelgivning med meddelande (remissen inklusive meddelande om kungörelsedelgivning) till ett större antal (eller alla) kända sakägare.

Om en myndighet ska se till att delgivning sker, beslutar myndigheten om sättet för delgivning. Kostnaden för sådan delgivning ska myndigheten svara för.

(2 § Delgivningsförordningen)

Före beslut

Remiss/föreläggande om att yttra sig

Ägare och innehavare av särskild rätt till marken (sakägare) ska föreläggas om att yttra sig. Minst 1 månad. Föreläggandet ska delges.	24 § FOM Delgivningslag (2010:1932) och Delgivningsförförordning (2011:154)	☒
Vanlig delgivning, delgivningskvitto (i sista hand stämningsman).	Delgivningslag (2010:1932)	☒
Kungörelsedelgivning, delbeslut, enligt 49 § 1 om obestämd krets. Annonsering i Post- och Inrikes tidningar och om det finns skäl till det även i ortstidning.	Delgivningslag (2010:1932)	☒
Om en myndighet ska se till att delgivning sker, beslutar myndigheten om sättet för delgivning. Kostnaden för sådan delgivning ska myndigheten svara för.	2 § Delgivningsförförordning	☒

Efter beslut

Underrättelse om beslut

Kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet. 27 § FOM
(Länets författningssamling, se Författningssamlingsförordningen)

Kungörelse om beslutet ska införas i ortstidning. 27 § FOM

Beslutet ska skickas till NV, HaV, LM, berörda kommuner och markägare. 28
§§, 30 § 31 § FOM

Samt till SJV och Boverket om det inte uppenbart saknar betydelse för
myndigheterna. 28 §§

Efter beslut

Naturvårdsregister
m.m.

Länsstyrelsen ska föra att register över beslut enligt 7 kap. MB.

(33 § FOM)

Naturvårdsverket ska föra ett sammanfattande nationellt register över sådana beslut.

(VicNatur)

(33 a § FOM)

Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om naturvårdsregister, ska dock höra bla HaV först.

(33 b § FOM)

Naturvårdsverkets föreskrifter om registrering av beslut enligt 7 kap. miljöbalken. Obligatoriska fält i VicNatur (i stort sett).

(NFS 2015:1)

Länsstyrelsen ska se till att områden mäts och kartläggs, om det behövs.

(38 § FOM)

Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut enl. 7 kap MB.

(40 § FOM)

Efter beslut

Naturvårdsregister m.m.

Kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet. (Länets författningssamling).	27 § FOM	☒
Kungörelse om beslutet ska införas i ortstidning.	27 § FOM	☒
Beslutet ska skickas till NV, HaV, LM, berörda kommuner och markägare.	28 §§, 30 § 31 § FOM	☒
Samt till SJV och Boverket om det inte uppenbart saknar betydelse för myndigheterna.	28 §§ FOM	☒
Länsstyrelsen ska föra ett register över beslut enligt 7 kap. MB. (VicNatur)	33 § FOM	☒
Naturvårdsverket ska föra ett sammanfattande nationellt register över sådana beslut. (VicNatur)	33 a § FOM	☒
Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om naturvårdsregister, ska dock höra bla HaV först.	33 b § FOM	☒
Naturvårdsverkets föreskrifter om registrering av beslut enligt 7 kap. miljöbalken. Obligatoriska fält i VicNatur (i stort sett).	NFS 2015:1	☒
Länsstyrelsen ska se till att områden mäts och kartläggs, om det behövs.	38 § FOM	☒
Havs- och vattenmyndigheten får överklaga beslut enl. 7 kap MB.	40 § FOM	☒

I beslut

Beslutsmyndighet	Förvaltningslagen	
Lagstöd, beslut med stöd av 7 kap. 21 §	Förvaltningslagen 5 §, lagstöd. 7 kap 21 § MB.	
Karta	Mark- eller vattenområde enligt 7:21	
Syfte	7:21, 7:22	
Föreskrifter i enlighet med 7 kap 22§ MB	7:22	
Ikraftträdandedatum föreskrifter	7:22	
Föreskrift skyltar/stängsel	7:22	
Undantag från föreskrifter		

I beslut

Upphäv äldre VSO		
Sökande	31:7	
Uppllysning om Tillståndshantering och dispens	7:22	
Uppllysning om ersättning	31:3, 31:4, 31:7	
Bakgrund		
Motivering		
Bestämmelser		
Ska i beslutet ange vattenskyddsområdet går att förena med en fram allmän synpunkt lämplig användning av ... 5 § Fo 3:1		

Tydligt att Lst tar
beslut om VSO.

Beslut om vattenskyddsområde Xx i Yy kommun

Lagtext 7 kap. 21 § MB

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen... förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång...

Lagstöd, beslut enligt
7 kap. 21 § MB

Förslag till text

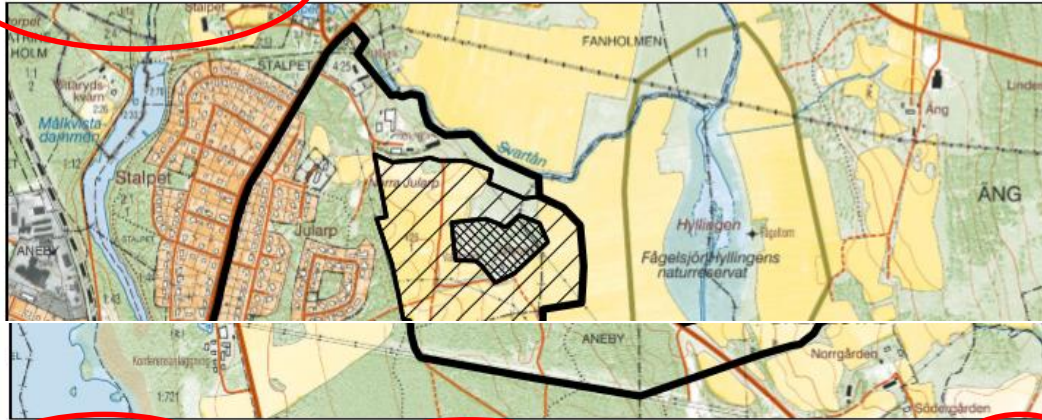
Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 21 § MB det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som vattenskyddsområde.

Vattenskyddsområde Norra och Södra Jularp

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2017-10-09, dnr 513-6932-2012

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Teckenförklaring

	Vattenskyddsområde		Primär skyddszon
	Vattentäktzon		Sekundär skyddszon

1:15 000

Karta, bilaga 1

Syfte

Exempel på text

Syftet med vattenskyddsområdet är att ge grundvattenförekomsten vid X, som används som huvudvattentäkt i Y kommun, ett tillräckligt bra skydd så att råvattnets kvantitet säkras i ett långsiktigt perspektiv samtidigt som dess kvalitet inte försämras. Vattenskyddsområdet är även ett stöd vid samhällsplanering, tillsyn och prövning.

För ett vattenskyddsområde ska länsstyrelsen meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området som behövs för att tillgodose syftet med området.

(7 kap. 22 § MB)

Förslag till text:

För att tillgodose syftet meddelar länsstyrelsen, i enlighet med 7 kap. 22 § MB, att nedan angivna föreskrifter ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

(7 kap. 22 § MB)

Förslag till text:

Föreskrifterna träder i kraft 2018-01-01. I enlighet med 7 kap. 22 § MB gäller föreskrifterna även om de överklagas.

Förbud eller tillståndsplikt för pågående verksamhet börjar gälla ett år efter att dessa föreskrifter trätt i kraft, 2019-01-01.

Förslag till rubrik:

Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter

x § - Det är förbjudet att ...

Undantag gäller ... Definition: Miljöfarliga kemiska produkter avser här ...

Skyltar och stängsel

Lagtext 7 kap. 22 § MB - Om det behövs, får länsstyrelsen föreskriva att skyltar eller stängsel ska sättas upp och att annans mark får tas i anspråk för detta.

Förslag till text

Rubrik: Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § miljöbalken om skyltar och stängsel

X § - Vattentäktzonen ska vara inhägnad.

X § - Inom vattenskyddsområdet får vattentäktens huvudman ta annans mark i anspråk för att sätta upp informationsskyltar.

Undantag från föreskrifter

Exempel på text

Föreskrifterna enligt 7 kap. 22 § MB ska inte utgöra hinder för den hantering och de verksamheter, inklusive nyanläggning, som är nödvändiga för drift, utveckling och underhåll av det kommunala vattenuttaget.

Tillstånd enligt dessa föreskrifter krävs inte om verksamheten har tillståndsprövats eller kräver tillstånd enligt andra kapitel i miljöbalken, enligt förordning utfärdad med stöd av miljöbalken eller föreskrifter meddelade av miljöbalken. Vidare krävs inte prövning enligt vattenskyddsbeslutet om frågan är prövad enligt väglagen (1971:948), lag om byggande av järnväg (1995:1649), ellagen (1997:857) eller andra lagar där krav på miljöbedömning enligt 6 kap. MB ställs.

Dispens och tillstånd

Lagtext - Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett vattenskyddsområde, om det finns särskilda skäl. En länsstyrelse får överlåta åt den eller de kommunala nämnder som skall fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet att på ansökan av den som berörs av ett beslut medge undantag från beslutet. (7 kap. 22 § MB)

Förslag till text

Dispens från förbud enligt föreskrifter ska sökas hos Länsstyrelsen. Länsstyrelsen får meddela dispens från föreskrifterna, efter att ha hört berörd kommun och VA-huvudman, om det finns särskilda skäl.

Tillstånd enligt föreskrifter i detta beslut ska med stöd av 7 kap. 22 § MB prövas av den nämnd inom Xx kommun som har till uppgift att fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Sökande om inrättande av vattenskyddsområdet, huvudman för va-anläggningen och i vars intresse vattenskyddsområdet fastställts är Xx

Föreskrifter enligt 7 kap. 22 § MB riktar sig mot åtgärder som kan antas förorena vattentillgången. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrifterna innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras (31 kap 4 § MB). Om det krävs tillstånd för en viss verksamhet eller åtgärd betalas ersättning endast om tillstånd har vägrats eller förenats med särskilda villkor (31 kap. 5 § MB). Överenskommelse om ersättning ska träffas med sökanden, Xy. När ingen överenskommelse ska talan om ersättning eller inlösen föras i mark- och miljödomstolen senast 1 år efter att beslutet vunnit laga kraft (31 kap. 13 § MB).

31:3 § Vad som i detta kapitel sägs om fastighet skall även gälla särskild rätt till fastighet.

31:4 § Fastighetsägaren har rätt till ersättning på grund av beslut som innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras, om beslutet gäller 5. föreskrifter enligt 7 kap. 22 § om åtgärder och inskränkningar som rör vattenskyddsområden,

5 § Om ett beslut som avses i 4 § första stycket 1, 2, 5 eller 6 innebär att det krävs tillstånd för en viss verksamhet eller åtgärd, betalas ersättning endast om tillstånd har vägrats eller förenats med särskilda villkor. Om det enligt 7 kap. 24 § har meddelats ett förbud att vidta en åtgärd utan tillstånd och tillstånd vägras, gäller 4 § första stycket.

31:7 Om föreskrifter som avses i 4 § första stycket 5 har beslutats av länsstyrelsen efter ansökan av en kommun eller den i vars intresse vattenskyddsområdet har fastställts, ska ersättningen betalas av sökanden. Detsamma gäller om sådana föreskrifter har beslutats av en kommun efter ansökan av den i vars intresse föreskrifterna har meddelats.

Upphäv äldre beslut

Inom beslut om nytt/ändring

Förslag till text:

Länsstyrelsens beslut om fastställelse av skyddsområde och bestämmelser för skydd av grundvattentillgångar vid XX1977-06-28 (dnr 11.184-4151-73) och som kungjordes i länets författningssamling nr 104 år 1977 upphör att gälla när detta besluts föreskrifter träder i kraft, 2018-01-01.

Domen ifråga beslutades med stöd av äldre vattenlagen från år 1918. Äldre vattenlagen är upphävd i samband med införande av 1983-års vattenlag. 1983-års vattenlag upphävdes vid införandet av miljöbalken år 1998 och vattenlagen ingår därefter i miljöbalken. I lagen om införande av miljöbalken framgår det i 4 § att föreskrifter som gäller vid miljöbalkens ikraftträdande ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken samt i 9 § att beslut som har meddelats före miljöbalkens ikraftträdande om att skydda ett område fortfarande gäller. Sådana beslut ska anses meddelade med stöd av motsvarande bestämmelser i miljöbalken.

m.m. ...